

تأثیر افشا بر ریسک سیستماتیک

محسن دستگیر*
حمیدرضا بزاززاده**

پژوهش حاضر تأثیر میزان افشای اطلاعات حسابداری را بر ریسک سیستماتیک شرکت‌های مورد مطالعه بررسی می‌کند. میزان افشا با مقایسه صورت‌های مالی سالانه منتهی به بیست و نهم اسفند ماه هفتاد و نه با موارد تعیین شده افشا در رهنمودهای حسابداری لازم الاجرا از اول فروردین هفتاد و هشت، قانون تجارت، قوانین و مقررات بورس اوراق بهادار و قانون مالیات‌های مستقیم مورد سنجش قرار گرفته است. ریسک سیستماتیک نیز با استفاده از عامل بتا اندازه‌گیری شده است.

E.mail: dastmw@yahoo.com

E.mail: hrbt_ni@yahoo.com

* دکتر محسن دستگیر؛ عضو هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز.

** حمیدرضا بزاززاده؛ کارشناس ارشد اقتصاد.

تحقیق حاضر بر روی نمونه ای از شرکتهای تولیدی عضو بورس اوراق بهادار تهران- که فعالیتی غیر از زراعت و استخراج معادن و نفت دارند- انجام شده است. نتایج نشان می‌دهد که میزان افشای اطلاعات در صورتهای مالی سالانه از سوی شرکتهای تأثیری بر ریسک سیستماتیک آنها ندارد.

افشای اجباری، ریسک سیستماتیک، پتا

مقدمه

«مارکویتز»^۱ به نقل از ادوین و گرابر^۲ پدر تئوری جدید پورتفوی محسوب می‌شود. وی در کتاب و مقاله خود، تئوری جدید پورتفوی خود را بر پایه میانگین و واریانس (ریسک) بازده پورتفوی قرار داد. وی معتقد بود که دو اصل کاهش ریسک در صورت ثابت بودن بازده و بالعکس افزایش بازده، در صورت ثابت بودن واریانس می‌تواند انتخاب‌های کارایی را برای سرمایه گذاران به همراه داشته باشد.

از سوی دیگر، «شاپیرو»^۳ توانایی شرکت‌ها در شناسایی منابع مالی بالقوه برای استفاده در سرمایه گذاری‌ها و تهیه برنامه‌های مالی مناسب را از عوامل اصلی رشد و پیشرفت شرکت می‌داند؛ بنابراین مدیریت شرکت در راستای تعیین منابع مالی مناسب باید هزینه منابع متعدد تأمین مالی را مشخص و آثاری را که این منابع مالی بر بازده و ریسک شرکت دارند تعیین نماید.

اما از آنجایی که هدف شرکت باید به حداقل رساندن هزینه تأمین مالی باشد، فروش اوراق بهادار باید به قیمتی بیشتر از ارزش فعلی وجوهی باشد، که شرکت به دارندگان این اوراق خواهد پرداخت. از آنجا که هزینه تهیه سرمایه برای شرکت، مبتنی بر نرخ بازده مورد انتظار سرمایه گذاران است، لذا مدیریت شرکت در تأمین این هدف باید سرمایه لازم را به نرخی کمتر از نرخ رایج بازار تهیه کند.

از سوی دیگر، هزینه تأمین مالی مفهومی است که با هر دو معیار ریسک و بازده ارتباط دارد. بازده، مفهومی است که به عملیات واحد تجاری مربوط است، اما ریسک شرکت از یکسو با موقعیت عملیاتی و مالی واحد تجاری و از سوی دیگر با اعتقادات و تفکر سرمایه گذاران در ارتباط است، به عبارت دیگر، واکنش سرمایه گذاران در مقابل واحد تجاری - که مبتنی بر دریافت‌های آنها از موقعیت واحد تجاری است - از عوامل مؤثر بر ریسک شرکت است. لذا تأثیر بر این اعتقادات و تفکرات به وسیله اطلاعات ارائه شده از سوی واحدهای تجاری، از جمله موضوعاتی است که تحقیق‌های متعددی را به خود مشغول داشته است.

¹. Markowitz, (1959, 1952).

². Edvin and Graber, (1998).

³. Shapiro

بیان مسئله و فرضیه‌ها

تحقیق‌های تئوریک نشان می‌دهد، افشای بیشتر می‌تواند از طریق کاهش ریسک تنوع ناپذیر برآوردی^۱، هزینه سهام عادی را کاهش دهد. «کلین»^۲ و «باووا»^۳ به نقل از «بوتوسان»^۴ شاید اولین افرادی باشند که به بررسی ریسک برآوردی پرداختند. این محققین دریافتند که سرمایه‌گذاران بر اساس روند گذشته بازده شرکت و یا سایر اطلاعات درمورد شرکت، به برآورد پارامترهایی مربوط به بازده سهام یا توزیع سود می‌پردازند. دسته دیگر نظریه‌های مطرح شده مانند نظریه^۵، «بوشی و نوا»، مبتنی بر این است که سرمایه‌گذاران در سهام شرکت‌ها - که دارای سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت هستند - در شرکت‌هایی سرمایه‌گذاری می‌کنند که دارای سطح افشای بیشتری باشند. فعالیت این شرکت‌ها باعث افزایش نوسانات قیمت سهام می‌شود. همچنین افشای بیشتر سبب جلب سرمایه‌گذارانی می‌شود که سرمایه‌گذاری بلند مدت انجام می‌دهند و فعالیت آنها دارای اثر کاهندگی بر نوسانات قیمت سهام است. با وجود این، تأثیر مثبت افزایش افشا بر تغییر بازده سهام ناشی از فعالیت‌های تجاری مؤسسه‌های سرمایه‌گذاری کوتاه مدت و بر تأثیر منفی افزایش افشا بر تغییر بازده سهام - که ناشی از سرمایه‌گذاری‌های بلند مدت است - فزونی دارد.

از سوی دیگر، «نمازی و زارع»^۶ (۱۳۸۳) با استفاده از تئوری اطلاعات و تأثیر آنتروپی صورتهای مالی دریافتند بین آنتروپی اجزای ترازنامه یا ریسک ترازنامه ای و نیز ریسک سیستماتیک شرکت‌های عضو بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد. بنا بر آنچه در بالا بیان شد، فرضیات تحقیق در قالب یک فرضیه اصلی و دو فرضیه فرعی - که به آزمون متغیرهای کنترلی می‌پردازند - تدوین شدند که به شرح ذیل است:

¹. Estimated nondiversifiable risk

². Klein

³. Bawa

⁴. Botosun, (1997).

⁵. Bushee & Noe, (1999).

⁶. محمد نمازی و بهروز زارع، «کاربرد تئوری اطلاعات در تعیین ریسک سیستماتیک؛ مطالعه‌ای موردی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، سال یازدهم، شماره ۳۵ (۱۳۸۳)، صص ۱۰۰-۷۹.

فرضیه اصلی: میزان افشای اجباری بر ریسک سیستماتیک شرکت مؤثر است.
فرضیه فرعی ۱. اندازه شرکت بر ریسک سیستماتیک شرکت مؤثر است.
فرضیه فرعی ۲. نوع صنعت بر ریسک سیستماتیک شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

روش تحقیق

جامعه آماری، نمونه و دوره تحقیق

در این تحقیق از صورت‌های مالی حسابرسی شده سال ۱۳۷۹ شرکت‌های عضو بورس اوراق بهادار تهران استفاده شده است. همچنین برای محاسبه ریسک سیستماتیک از داده‌های مربوط به دوره بیست و نهم اسفند هفتاد و پنج تا سی‌ام آبان هشتاد استفاده شده است. در این تحقیق، جامعه آماری، برابر با شرکت‌های تولیدی عضو بورس اوراق بهادار تهران است، که فعالیتی غیر از زراعت، استخراج نفت و معادن دارند و نیز دوره مالی آنها منتهی به تاریخ بیست و نهم اسفند باشد. جامعه آماری با توجه به محدودیت‌های مذکور از بین ۳۰۷ شرکت عضو بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شدند که تعداد آنها بالغ بر ۲۰۹ شرکت گردید. نمونه آماری این تحقیق شامل چهل شرکت است که این تعداد با استفاده از واریانس مقادیر افشای شرکت‌های عضو نمونه مقدماتی و فرمول تعیین حجم نمونه از جامعه محدود بدون جایگزینی، تعیین و نمونه مورد نظر با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شد. در فرایند نمونه‌گیری محدودیت دسترسی به صورت‌های مالی واحدهای تجاری مانع از تهیه نمونه‌ای مطابق با سهم هر صنعت در جامعه آماری گردید؛ بنابراین نمونه مورد استفاده، تمامی صنایع جامعه آماری را پوشش نداده و نتایج تحقیق نیز تنها برای ۶۷ درصد جامعه آماری قابل تعمیم است که این مسئله محدود کننده اعتبار خارجی نتایج تحقیق می‌باشد.

جمع آوری اطلاعات و اندازه‌گیری متغیرها

در این تحقیق دو متغیر (۱) میزان افشای اجباری و (۲) ریسک سیستماتیک، نقش دارند.

میزان افشا

برای سنجش میزان افشا، از معیار تهیه شده توسط «دستگیر و بزاززاده»^۱ برای سنجش قسمت اجباری افشا استفاده شده است. در این روش با استفاده از نسبت موارد افشا شده به مواردی که باید افشا شوند، بدون وزن دادن به اقلام، نمره افشای هر واحد تجاری محاسبه گردیده است.

ریسک سیستماتیک

برای سنجش میزان ریسک سیستماتیک از عامل بتا استفاده شده است. استفاده از اطلاعات یکسان در پژوهش‌های مختلف می‌تواند قابلیت مقایسه نتایج تحقیقات گوناگون را افزایش داده و نقد آنها را تسهیل کند. بر اساس این باور، در این تحقیق مقادیر بتا از سایت پارس پرتفولیو گرفته شده است. ریسک سیستماتیک، ماهیتاً مجموعه‌ای از ریسک‌های گوناگون است که سرمایه‌گذاران با آنها روبرو هستند؛ از جمله این ریسک‌ها می‌توان به ریسک بازار، ریسک سیاسی، ریسک نوسانات نرخ ارز، ریسک نوسانات نرخ بهره و... اشاره نمود.^۲ در این تحقیق چون بررسی مقطعی و بین‌شرکتی صورت گرفته است، تأثیر این متغیرها بر رابطه مورد بررسی نادیده گرفته شده است. با وجود این محققین این واقعیت را می‌پذیرند که واکنش شرکت‌های مختلف در مورد این متغیرها یکسان نیست. به عبارت دیگر این عوامل به‌عنوان متغیرهای مزاحم، تأثیرات متفاوتی بر این شرکت‌ها و بازده آنها دارد. از جمله متغیرهایی که ممکن است بر برآورد سرمایه‌گذاران از ریسک واحد تجاری تأثیر گذارد، اندازه شرکت و نوع صنعت است که در این تحقیق به‌عنوان متغیرهای کنترل‌شده مورد توجه قرار گرفته‌اند.

^۱ محسن دستگیر و حمیدرضا بزاززاده، «تأثیر میزان افشا بر هزینه سهام عادی»، *تحقیقات مالی*، سال پنجم،

شماره شانزدهم، (۱۳۸۲)، صص ۱۰۳-۸۳.

^۲ چارلز پی جونز، مدیریت سرمایه‌گذاری، ترجمه رضا تهرانی و عسگر نوربخش، (تهران، انتشارات نگاه دانش، ۱۳۸۲)،

صص ۱۲۱-۱۲۰.

تجزیه و تحلیل آماری

در این قسمت به آزمون فرضیه‌های تحقیق پرداخته می‌شود. این تحقیق دارای یک فرضیه اصلی و دو فرضیه فرعی است که در ذیل بیان شده‌اند:

فرضیه اصلی: میزان افشای اجباری بر ریسک سیستماتیک شرکت مؤثر است.

فرضیه فرعی ۱؛ اندازه شرکت بر ریسک سیستماتیک شرکت مؤثر است.

فرضیه فرعی ۲؛ نوع صنعت بر ریسک سیستماتیک شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

در آزمون‌های ذیل سطح معناداری برابر با ۵ درصد در نظر گرفته شد.

برای آزمون فرضیه‌های اول و دوم ابتدا به بررسی وجود رابطه بین متغیر مستقل و وابسته می‌پردازیم. بدین منظور از تکنیک Partial Correlation استفاده می‌شود. بدین ترتیب که در این تکنیک یکبار اندازه شرکت و یکبار نیز متغیر میزان افشا به عنوان متغیر کنترل در نظر گرفته شده‌است و برای آزمون تأثیر نوع صنعت بر این روابط، آزمون‌های قبلی برای هر صنعت تکرار می‌شود.

فرضیه فرعی (۲) نیز با استفاده از تکنیک تحلیل واریانس مورد آزمون قرار می‌گیرد.

برای آزمون فرضیه اصلی، ابتدا به آزمون ضریب همبستگی بین دو متغیر می‌پردازیم.

فرض ما مخالف صفر بودن ضریب همبستگی بین دو متغیر است.

$$H_0: \rho_d = 0$$

$$H_1: \rho_d \neq 0$$

این آزمون نشان می‌دهد که ضریب همبستگی بین متغیر افشاء (DISCLOSE) و بتای شرکتها (BETAS) در صورت حذف اثر متغیر اندازه شرکت (LNSIZE) برابر با ۰/۰۱۳۸ است که با توجه به احتمال پذیرش فرض صفر (Sig=۰/۹۳۴) که از ۰/۰۵ بزرگتر است، این ضریب معنادار نخواهد بود. به عبارت دیگر فرض صفر تأیید و ادعا رد می‌شود و مبین عدم وجود رابطه بین میزان افشای اجباری و ریسک سیستماتیک است. بنابراین فرضیه اصلی رد می‌شود.

حال برای آزمون فرضیه فرعی اول میزان افشا را متغیر کنترل فرض کرده و رابطه بین اندازه شرکت را - که با لگاریتم طبیعی جمع دارایی‌های شرکت مورد سنجش قرار گرفته است - مورد آزمون قرار می‌دهیم.

فرضیه فرعی (۱) اشاره به رابطه احتمالی اندازه شرکت و میزان ریسک سیستماتیک واحدهای تجاری دارد. بنابراین ادعا مخالف صفر بودن ضریب همبستگی بین بتا و اندازه شرکت است.

$$H_0: \rho_S = 0$$

$$H_1: \rho_S \neq 0$$

جدول ارائه شده در بالا نشان می‌دهد که ضریب همبستگی بین دو متغیر مخالف صفر است ($\alpha = 0.05 < sig = 0.049$). بنابراین فرض صفر رد شده و ادعا تأیید می‌شود؛ یعنی بین اندازه شرکت و ریسک سیستماتیک رابطه معناداری وجود دارد و فرضیه فرعی یک پذیرفته می‌شود.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.318 ^a	.101	.053	1.1941095	1.940

a. Predictors: (Constant), LNSIZE, DISCLOSE

b. Dependent Variable: BETAS

همچنانکه مشاهده می‌شود ضریب دوربین-واتسن بین دو متغیر میزان افشا و اندازه شرکت، برابر با ۱/۹۴ و کمتر از معیار ۲ است که نشان‌دهنده عدم وجود مشکل خودهمبستگی بین دو متغیر مستقل می‌باشد.

در ادامه برای آزمون تأثیر نوع صنعت بر نتایج تحقیق، نمونه را بر اساس نوع صنعت تقسیم بندی نموده و آزمون‌ها را تکرار کردیم که نتایج به شرح جدولهای ذیل است.

فرضیه اصلی	شیمیایی	تجهیزات	غذایی	اتومبیل	کانی غیر فلزی
تعداد (۳۹)	۷	۱۹	۴	۳	۷
سهم هر صنعت از نمونه	%۱۷/۵	%۴۷/۵	%۱۰	%۷/۵	%۱۷/۵
درجه آزادی	۴	۱۶	۱	-	۳
ضریب همبستگی partial	-۰/۵۳۴۷	-۰/۰۵۳۴	-۰/۱۶۲۳	-	-۰/۷۹۲۷
احتمال پذیرش فرض صفر	۰/۲۷۴	۰/۸۳۳	۰/۸۹۶	-	۰/۰۶

فرضیه فرعی ۱	شیمیایی	تجهیزات	غذایی	اتومبیل	کانی غیر فلزی
تعداد (۳۹)	۷	۱۹	۴	۳	۷
سهم هر صنعت از نمونه	%۱۷/۹	%۴۸/۷	%۱۰/۳	%۷/۷	%۱۵/۴
درجه آزادی	۴	۱۶	۱	-	۳
ضریب همبستگی partial	-۰/۲۵۲۸	۰/۲۲۵۲	-۰/۸۰۴۳	-	۰/۴۵۸۲
احتمال پذیرش فرض صفر	۰/۶۲۹	۰/۳۶۹	۰/۴۰۵	-	۰/۳۶۱

جدولهای بالا مربوط به آزمون فرض اصلی و فرض فرعی (۱) برای هر یک از صنایع است؛ چنانکه در جدولها مشاهده می‌شود؛ هر چند ضرایب و احتمال پذیرش آنها در صنایع با

هم متفاوت است؛ اما به هر حال در تمام حالات احتمال پذیرش فرض صفر بیشتر از ۰/۰۵ است؛ یعنی فرض صفر تایید شده و ادعا برای این صنایع رد می‌شود. به عبارت دیگر نوع صنعت بر رابطه بین میزان افشا و ریسک سیستماتیک تأثیری ندارد؛ اما رابطه بین اندازه شرکت و ریسک سیستماتیک تحت تأثیر نوع صنعت قرار دارد. صنعت خودرو سازی به علت تعداد کم شرکتها در نمونه، قابل آزمون نبود. آزمونهای بعدی شامل حذف صنعت خودروسازی از نمونه، نشان داد که رابطه بین اندازه شرکت و بتای شرکتها نیز معنادار نیست به عبارت دیگر نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه فرعی (۱) تحت تأثیر مقادیر مربوط به شرکتهای عضو صنعت خودرو سازی می‌باشد.

فرضیه فرعی ۲: بین نوع صنعت و ریسک سیستماتیک شرکت رابطه معناداری وجود دارد.

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5$$

حداقل یکی از صنایع دارای میانگین بتای متفاوتی است : H_1

برای آزمون فرضیه (۲) -مبنی بر ارتباط بین نوع صنعت و میزان ریسک سیستماتیک- با استفاده از تکنیک تحلیل واریانس (ANOVA) به مقایسه میانگین متغیر بتا در بین صنایع مختلف پرداختیم که نتایج به شرح جداول ذیل است.

Descriptives

BETAS

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
chemical	7	1.144286	.9150748	.3458658
metallic	19	1.288421	.8150546	.1869864
automobil	3	3.730000	.8187185	.4726874
food	4	1.805000	1.2201776	.6100888
nonmetalical	7	2.830000	1.2493198	.4721985
Total	40	1.767750	1.2267896	.1939725

ANOVA

BETAS

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	26.542	4	6.635	7.223	.000
Within Groups	32.154	35	.919		
Total	58.695	39			

چنانکه در جدول بالا مشاهده می‌شود، احتمال پذیرش فرض صفر کمتر از $0/05$ است ($Sig=0/002376 < 0/05$)؛ یعنی فرض صفر رد شده و ادعا مبنی بر وجود حداقل یک صنعت که دارای بتای متفاوت باشد پذیرفته می‌شود. همچنانکه مشاهده شد، نوع صنعت با وجود اینکه خود بر میزان بتای شرکت‌های مختلف تأثیر دارد؛ ولی تأثیر آن بر رابطه بین میزان افشا و ریسک سیستماتیک و نیز اندازه واحد تجاری و ریسک سیستماتیک کم اهمیت است.

اعتبار میزان افشا

برای تعیین اعتبار میزان افشای اندازه‌گیری شده از تعیین میزان همبستگی بین میزان افشا و اندازه واحد تجاری (جمع دارایی‌های شرکت) استفاده شده است. از جمله تحقیقاتی که از این روش برای آزمون اعتبار میزان افشا استفاده کرده‌اند، می‌توان به مقاله بوتوسان (۱۹۹۸) اشاره کرد.

Correlations

		DISCLOSE	LNSIZE
DISCLOSE	Pearson Correlation	1	.001
	Sig. (2-tailed)	.	.995
	N	40	40
LNSIZE	Pearson Correlation	.001	1
	Sig. (2-tailed)	.995	.
	N	40	40

نتایج حاصل از مطالعات «ثقفی و ملکیان»^۱ نشان داد که بین میزان افشا و اندازه شرکت رابطه معناداری وجود دارد؛ اما نتایج حاصل از این آزمون نشان می‌دهد که بین میزان افشای اجباری و اندازه شرکت، همبستگی معناداری وجود ندارد ($\text{sig}=0/995$). برای احتراز از تأثیر نوع صنعت بر روابط بین دو متغیر، آزمون فوق برای هر صنعت بطور جداگانه انجام گرفت. نتایج نشان می‌دهند که نوع صنعت، تأثیر با اهمیتی بر رابطه بین میزان افشای اجباری و اندازه شرکت ندارد. اگر چه نتیجه بدست آمده با نتایج بعضی از تحقیقات متعددی که در ایران و سایر کشورها بدست آمده است، متفاوت است، نمی‌توان بسادگی بر اعتبار میزان افشای اجباری اندازه‌گیری شده خط بطلان کشید؛ زیرا بر اساس آنچه «احمد و کورتیز»^۲ در این زمینه انجام داده اند، سه عامل بر این رابطه تأثیر می‌گذارند که عبارتند از: ۱. ساختار معیار افشا ۲. متغیر توصیف کننده؛ یعنی جمع دارایی‌های شرکت، حجم فروش سالانه و... و ۳. تفاوت در سیستم حسابداری کشورهایی که تحقیق‌ها در آنجا انجام شده است. لذا با توجه به این که تحقیق حاضر حداقل در یکی از سه عامل مذکور با تحقیق‌های مشابه خارجی و داخلی متفاوت است، نتیجه گیری ناشی از مقایسه این تحقیق با تحقیق‌های مشابه نادرست خواهد بود.

اعتبار سنجش ریسک سیستماتیک

در بسیاری از تحقیقات، برای آزمون اعتبار سنجش ریسک سیستماتیک از رابطه بین بتا و اندازه شرکت استفاده شده است. با وجود این، این رابطه همیشه برقرار نیست؛ مثلاً «التون و گرابر»^۳ در مطالعه‌ای که بر روی بازار ژاپن انجام دادند، دریافتند که بین اندازه شرکت و بتا رابطه مستقیمی وجود دارد، در حالیکه این رابطه در بازارهای آمریکا معکوس است، لذا از آنجایی که رابطه مذکور در این تحقیق خود مورد آزمون بود، از تئوری جدید پورتفوی که توسط مارکوویتز استفاده شد. بنا بر این تئوری هرچه بازده یک سرمایه‌گذاری

^۱. علی ثقفی و اسفندیار ملکیان، «جامعیت گزارشهای سالانه و ویژگیهای مالی شرکتهای پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران»، بررسی حسابداری، سال ششم، شماره ۲۲ و ۲۳ (۷۷-۱۳۷۶)، صص ۳۴-۷.

^۲. Ahmad and Courtis (1999).

^۳. J. Elton and Graber (1988).

افزایش یابد، ریسک آن سرمایه‌گذاری نیز افزایش خواهد یافت. از این‌رو در این تحقیق برای آزمون سنجش ریسک سیستماتیک، از رابطه بتا و بازده واقعی و مورد انتظار سهام استفاده شده است. اطلاعات مربوط به بازده سهام از سایت پارس پرتفولیو بدست آمده است. نتایج آزمون نشان می‌دهد که رابطه مستقیم معناداری بین بتا و بازده واقعی (realret) وجود ندارد.

($r = 0.30$ و $\text{sig} = 0.06 > 0.05$)، در حالیکه این رابطه بین بتا و بازده مورد انتظار (preret) معنادار و مثبت است ($r = 0.3271$ و $\text{sig} = 0.045 < 0.05$)، لذا می‌توان گفت بتای محاسبه شده از اعتبار لازم برخوردار است.

نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه ریسک سیستماتیک نشان دهنده ریسک تحمیلی از سوی بازار و محیط خارج است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که صورتهای مالی سالانه نمی‌توانند از موقعیت واحد تجاری در بازار دفاع کنند. بعبارت دیگر صورتهای مالی سالانه و اطلاعات موجود در آنها قادر به کنترل رفتار سرمایه‌گذاران نبوده و طبیعتاً سرمایه‌گذاران منابع دیگری بجز صورتهای مالی سالانه را برای ارزیابی ریسک بکار می‌گیرند.

التون و گرابر در سال ۱۹۸۸ رابطه مستقیم بین اندازه شرکت و بتا را ناشی از این می‌دانند که شرکتهای عضو نمونه همگی بزرگ هستند. بنابراین ارتباط بین اندازه و بتا در شرکت‌های بزرگ بخش اول بازار اوراق بهادار نیویورک پیدا می‌شود و دیگر اینکه این رابطه می‌تواند از نامناسب بودن معیار بتا در سنجش ریسک شرکت حاصل شده باشد.

تأثیر نوع صنعت بر ریسک سیستماتیک واحدهای تجاری را نیز می‌توان با توجه به شرایط گوناگونی که هر یک از صنایع در پیش رو دارند توجیه نمود. همچنانکه در جدول میانگین بتای هر یک از صنایع مشاهده می‌شود، صنایع اتومبیل‌سازی از بیشترین ریسک و صنعت تولید مواد شیمیایی و دارویی از کمترین ریسک سیستماتیک برخوردارند. این وضعیت با توجه به شرایط بازار و سیاستهای دولت و مجلس منطقی به نظر می‌رسد. حاشیه ایمنی که برای صنعت تولید مواد شیمیایی و دارویی ناشی از سیاست دولت مبنی بر محدودیت در

واردات دارو - بجز داروهای خاص و ... وجود دارد- نیز توجیه‌کننده ریسک پایین این صنعت است.

نتایج بدست آمده از این تحقیق با نتایج بیان شده در مقاله دستگیر متفاوت است. دلایل تفاوت را می‌توان در بکارگیری بتای دیمسون در این مقاله دانست. همچنین تفاوت در اجزای نمونه نیز می‌تواند از عوامل ایجاد تفاوت باشد.

محدودیت‌ها

۱. عدم دسترسی به منابع دست اول
۲. پراکندگی اطلاعات و منابع اطلاعاتی، همچنین دشواری دسترسی به منابع اطلاعاتی موجود.
۳. محدودیت زمانی که مخصوص تحقیق‌هایی در این سطح است.

پیشنهادهایی برای تحقیق‌های آتی

۱. بررسی رابطه بین میزان افشا (اجباری، اختیاری و کل) و ویژگی‌های غیرمالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار؛ مانند اندازه شرکت (تعداد کارکنان، تعداد سهامداران، ترکیب سهامداران)، وضعیت رقابتی و موقعیت در بازار محصول
۲. بررسی تأثیر عوامل اقتصاد کلان بر میزان افشا (اجباری، اختیاری و کل) شرکت‌ها مانند ویژگی‌های بازارهای سرمایه، تورم و سیاست‌های مالیاتی.
۳. تعیین میزان هزینه صرف شده برای انجام افشا توسط واحدهای تجاری و رابطه آن با میزان افشا.
۴. تعیین میزان هزینه صرف شده جهت انجام افشا توسط واحدهای تجاری و رابطه آن با میزان هزینه سرمایه.

پی‌نوشتها:

۱. تقفی، علی، و اسفندیار، ملکیان. «جامعیت گزارش‌های سالانه و ویژگی‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران». *بررسی‌های حسابداری*، سال ششم، شماره ۲۲ و ۲۳، (۷۷-۱۳۷۶).
۲. جونز، چارلز پی. مدیریت سرمایه‌گذاری، ترجمه رضا تهرانی و عسگر نوربخش، تهران: انتشارات نگاه دانش، ۱۳۸۲.
۳. دستگیر، محسن، و حمید رضا پزازهاده. «تأثیر میزان افشاء بر هزینه سهام عادی». *تحقیقات مالی*، سال پنجم، شماره شانزدهم، (۱۳۸۲).
۴. شاپیرو، آلن سی. «استراتژی تأمین مالی بلندمدت شرکت‌ها». ترجمه علی جهانخانی، *تحقیقات مالی*، سال اول، شماره دوم، (۱۳۷۳).
۵. نمازی، محمد، و بهروز زارع. «کاربرد تئوری اطلاعات در تعیین ریسک سیستماتیک: مطالعه ای موردی: شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران». سال یازدهم، شماره ۳۵، (۱۳۸۳).
6. Ahmed, Kamran, John, K, Curtis. "Associations between Corporate Characteristics and Disclosure Levels in Annual Reports: A Meta-Analysis", *British Accounting Review*, No. 31, (1999).
7. Elton, J., Edwin, and Martin J. Gruber. "A Multi-Index Risk Model Of the Japanese Stock Market", *Japan and the World Economy*, No. 1, (1988).
8. Botosan, C. A. "Disclosure Level and Cost of Equity Capital", *The Accounting Review*, Vol. 72, No. 3, (July 1997).
9. Bushee, B., and C., Noe. "Disclosure Quality, Institutional Investors, and Stock Return Volatility", *Journal of Accounting Research*, Vol. 38, (2000).

Archive of SID

تازه‌های کتاب اقتصاد

محمد آبیلی*

Analysis of Financial Data / by Gary Koop , Chichester ; Hoboken, NJ:
John Wiley & Sons, 2006. 250 pages.
ISBN: 0470013214

تجزیه و تحلیل داده‌های مالی

کتاب فوق روشها و تکنیکهای اصلی تحلیل داده‌ها را به دانشجویان رشته‌های مالی می‌آموزد و بسیاری از ابزارهای عمده مورد استفاده اقتصاددانان را پوشش می‌دهد که برخی از

---

* محمد آبیلی؛ کارشناس ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی و مدرس دانشگاه.

این ابزارها عبارتند از: رگرسیون و سری‌های زمانی مشتمل بر مباحث مدل‌های غیر ثابت، مفاهیم چندگانه مانند تلفیق مشترک و مدل‌های ناپایداری شرطی. این کتاب به دانشجویان می‌آموزد چگونه روش‌های مذکور را برای حل مسایل مبتلا به مورد استفاده قرار دهند و رویکردهای غیر ریاضی بسیاری را با تکیه بر ابزار گرافیکی ارائه می‌دهد. مثال‌های واقعی گسترده‌ای در سراسر کتاب وجود دارد که خوانندگان را با استفاده از کامپیوتر درگیر می‌سازد.

The Economics of Input-Output Analysis / by Thijs ten Raa; Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 218 pages.

ISBN: 052160267X

اقتصاد تجزیه و تحلیل داده و ستاده

کتاب فوق شامل یک تحقیق منظم از آخرین پیشرفت‌ها در زمینه تجزیه و تحلیل داده‌ها و ستاده‌ها و کاربرد آنها بوده که شما را در پاسخ دادن به سوالات زیر راهنمایی می‌کند:

- کدام صنایع رقابتی و اقتصادی می‌باشند؟
  - کدام برنامه سرمایه‌گذاری تاثیر افزایشی دارد؟
  - چگونه محدودیت‌های محیطی بر روی قیمت‌ها تاثیر می‌گذارد.
- برنامه‌نویسی خطی و حسابداری ملی به منظور حل مسایلی چون سود، امتیاز تطبیقی اقتصاد ملی و قابلیت و عملکرد پویای اقتصاد ملی معرفی می‌گردد.

On the Reappraisal of Microeconomics: Economic Growth And Change in a Material World / by Robert U. Ayres (Editor), Katalin Martinas (Editor), Northampton: Edward Elgar Publishing , 2006.224 pages.

ISBN: 1845422724

ارزیابی مجدد اقتصاد خرد: رشد اقتصادی و تغییر در جهان مادی

رویکرد قدیمی و کاربردی به اقتصاد خرد امروزه قدمتی صد ساله دارد، اگر چه به کرات مورد انتقاد قرار گرفته ولی هنوز جایگزینی پیدا نکرده است. در کتاب فوق، رویکرد و جایگزینی ارائه شده که اغلب نقایص تئوری قبلی را مرتفع ساخته و مزایای منحصر به فرد دیگری نیز در خود دارد. نویسندگان در کتاب حاضر، رویکرد نوینی به اقتصاد خرد غیرتعادلی ارائه می‌دهند که در مورد تولید، تجارت و مصرف مصداق داشته و با قوانین ترمودینامیک نیز سازگار است. این تئوری جدید به شرایط تعادل و یا نزدیک به تعادل محدود نخواهد بود و هسته آن بر این اصل استوار است که برای هر متغیر (فرد یا شرکت) تابع منحصر به فردی از کالا و پول وجود دارد (این تابع با حرف Z نشان داده می‌شود) که برای یک فرد یا صاحبان سهام یک شرکت در قالب رفاه عینی قابل تفسیر است. مبادله بین این دو گروه تنها هنگامی اتفاق می‌افتد که هر دو بتوانند در نتیجه این مبادله، رفاه عینی خود را افزایش بخشند. به طور میانگین تابع Z در طول زمان تنها و تنها در صورتی افزایش می‌یابد که متغیر از یک قانون تصمیم‌گیری ساده در تمامی مبادلات اقتصادی متابعت کند: یعنی از ضررهای قابل اجتناب دوری کند (AAL) زیرا به وضوح برخی از ضررها غیر قابل اجتناب هستند؛ معادلات دینامیک رشد (یا افت) اقتصادی به آسانی از طریق محاسبه مشتقات زمانی تابع ثروت و بدون نیاز به افزونه سازی محدود انتگرال کارآیی قابل دستیابی هستند. تابع Z از ویژگیهای چشمگیر دیگری نیز برخوردار است که می‌توان آنرا برای مدل‌های شبیه‌سازی چند متغیری یا چند بخشی نیز به کاربرد. راه‌حلهای اقتصادی گوناگونی در این مورد به دست می‌آید با روشهای قدیمی به آسانی به دست نمی‌آید.

کتاب حاضر کتاب جالب، ارزشمند و برانگیزاننده به شمار می‌آید که برای دانشگاهیان، پژوهشگران و سایر کارشناسان علاقمند به اصول اقتصاد نئوکلاسیک و کاربردهای آن در تجارت، امور مالی، رشد اقتصادی و محیط زیست سودمند است.

Managerial Economics: Analysis, Problems, Cases / by Lila J. Truett, Dale B. Truett , Hoboken, NJ:John Wiley & Sons; 8 edition, 2006. 768 pages.
ISBN: 0470009934

اقتصاد مدیریت: تحلیل، مسائل، مطالعات موردی

هشتمین ویرایش کتاب، چگونگی استفاده از تحلیل اقتصادی برای حل مشکلات و اتخاذ تصمیمات موثر در جهان پیچیده تجارت را نشان می‌دهد. رویکرد کاملاً موفقیت آمیز این کتاب در حل مشکلات، ارائه دقیق تئوری اقتصاد و مطالعات موردی برجسته باعث شده تا کتاب حاضر به یکی از بهترین منابع اقتصاد مدیریت تبدیل گردد. این کتاب خواننده را گام به گام با انواع مشکلات شامل محاسبات انعطاف پذیر، کمینه سازی هزینه و بیشینه سازی سود آشنا می‌سازد و نشان می‌دهد که چگونه شرکت‌های واقعی در عمل از مباحث این کتاب بهره جسته اند. کتاب بر ابعاد جهانی اقتصاد مدیریت و کاربرد آن در بازار بین‌المللی تأکید می‌کند.

Economic Capital and Financial Risk Management for Financial Services Firms and Conglomerates (Finance and Capital Markets) / by Bruce Porteous, Pradip Tapadar , New York:Palgrave Macmillan , 2006. 300 pages.
ISBN: 1403936080

سرمایه اقتصادی و مدیریت ریسک مالی در مؤسسات و شرکتهای مختلط خدمات مالی (بازارهای مالی و سرمایه)

نویسندگان بحث جامع و گسترده ای در زمینه سرمایه اقتصادی و مدیریت ریسک مالی در مؤسسات و شرکتهای مختلط خدمات مالی ارائه می‌دهند که مهمترین آن عبارتند از:

- انواع گوناگون ریسک در شرکتهای
- مفاهیم کنترل ریسک
- چگونگی استفاده از آزمون تنش (Stress Testing) برای اندازه گیری ریسک
- ارائه تعریف دقیق و شفاف از سرمایه اقتصادی

• انواع گوناگون سرمایه قابل استفاده برای پشتیبانی سرمایه قانونی

• ارائه مدلهایی با قابلیت ارزیابی نیازهای سرمایه اقتصادی یک شرکت

یکی از ویژگیهای منحصر به فرد کتاب حاضر آن است که برای نخستین بار نیازهای سرمایه اقتصادی مؤسسات خدمات مالی را در سراسر طیف ریسک پذیری با اهداف کوتاه مدت و یا بلند مدت در خود گردآورده است. نویسندگان این کتاب مدلهایی را برای ارزیابی نیازهای سرمایه اقتصادی بانکها، شرکتهای مدیریت دارایی، شرکتهای بیمه عمر و بیمه بازرگانی، صندوقهای بازنشستگی و مجموعههای خدمات مالی ارائه داده اند.

در این کتاب سرمایه اقتصادی با سرمایه قانونی مورد مقایسه قرار گرفته و نوسانات سرمایه قانونی به بحث گذارده می شود. همچنین تنوع منافع موجود در خدمات مالی مقداری شده و مدیریت عملی این منافع مورد بررسی قرار می گیرد. نویسندگان نگرشهای جدیدی در خصوص مدیریت سرمایه و ارزیابی عملکرد مؤسسات خدمات مالی ارائه داده و توصیفی تفصیلی از تغییرات سرمایه قانونی شرکتهای عمده خدمات مالی که در زمان نگارش کتاب فعال بوده اند، بیان می دارد.

کتاب مذکور ابعاد جدیدی از کاربردهای عملی سرمایه اقتصادی در مؤسسات خدمات مالی ارائه می دهد که خواندن آن به همه فعالان در حوزه سرمایه و کارشناسان ریسک پیشنهاد می گردد.

Credit Derivatives / by Paul Siegel, New York: McGraw-Hill; 1 edition, 2006. 304 pages.

ISBN: 0071453148

ابزار مشتقه اعتباری (Derivatives)

اعتبارات (Derivatives) ابزار اصلی مدیریت ریسک در فعالیتهای مالی امروزی است. ابزار مشتقه (Derivatives) مهمترین جلوههای استفاده از اعتبار را از کمترین سطح نظیر اطلاعات اولیه تا مهمترین اصطلاحات و تکنیکهای بکارگیری ریسک و اداره آن را پوشش می دهد. نویسنده کتاب همچنین ملاحظات تولید و مشخصه اعتبار گیرندگان را مورد بررسی

قرار داده است. وی همچنین به مسائلی نظیر تخمین ارزش افزوده، حجم تورم و نرخ بهره پرداخته است.

The Next Great Bubble Boom: How to Profit from the Greatest Boom in History: 2006-2010 / by Harry S. Dent, Jr., New York: Free Press, 2006.
384 pages.

ISBN: 0743288483

رونق حباب بزرگ بعدی: چگونه از بزرگترین رونق در تاریخ سود ببریم: ۲۰۱۰ - ۲۰۰۶

نویسنده کتاب که پانزده سال است به‌عنوان بهترین نویسنده مجله نیویورک تایمز او را می‌شناسند، به گونه غیر منتظره ای آینده اقتصادی آمریکا را پیش بینی کرده است. او در سه اثر قبلی خود پیش بینی رکود اقتصادی در اوایل قرن نوزدهم و توسعه اقتصادی در اواسط قرن نوزدهم و نیز اقتصادی آزاد برای همه را برای سالهای ۲۰۰۰ - ۱۹۹۸ پیش بینی کرده بود.

نویسنده در این کتاب سعی می‌کند تا مقایسه ای بین وضعیت کنونی اقتصاد کشور و رکود اقتصادی در سالهای ۲۱ - ۱۹۲۰ و سالهای پس از آن را داشته باشد. دنت همچنین توصیه‌هایی در مورد استراتژی‌های سرمایه‌گذاری، چرخه داراییها و نحوه بهره برداری از آینده روشن کشور ارائه می‌دهد.

Dark Ages America: The Final Phase of Empire / by Morris Berman ,
New York: W.W. Norton & Company, 2006. 416 pages.

ISBN: 0393058662

عصر سیاه آمریکا: مرحله پایان امپراطوری

موریس برمن در کتاب جدید خود در مورد علل سقوط اقتصاد آمریکا، تضعیف ایده‌آل‌های دموکراسی و پیدایش ماشین تبلیغاتی بی‌حد و مرز به بحث می‌پردازد. دیدگاه اصلی برمن در خصوص جزئیات زندگی آمریکاییان به بررسی ارزشها و رفتارهای روزانه آنها که منتهی به چنین وضعیتی شده می‌پردازد و مطرح می‌سازد که چنین وضعیت اقتصادی غیرقابل برگشت نمی‌باشد.

The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time / by Jeffrey
Sachs , London: Penguin (Non-Classics), 2006. 416 pages.

ISBN: 0143036580

پایان فقر: امکانات اقتصادی در دوران ما

اقتصاددان معروف، جفری ساچز، طرحی را برای کاهش فقر در سراسر جهان در سال ۲۰۰۵ ارائه کرده است. تمرکز وی در طرح فوق در مورد یک میلیارد فقرایی است که در دام فقر، ضعف بدنی، استرس محیطی، بی‌ثباتی سیاسی، فقدان سرمایه ملی، فناوری، دارو و آموزش گرفتار شده‌اند. هدف این کتاب ارائه طرحی است تا افراد فقیر بتوانند از اولین پله نردبان توسعه اقتصادی بالا رفته، از خط فقر عبور کنند. برای انجام طرح فوق نویسنده ۹ مرحله را پیشنهاد می‌کند. وی معتقد است که انجام طرح وی بایستی با کمک کشورهای ثروتمند و نیز کمک‌های مالی همراه باشد. برای مثال کمک‌های خارجی ایالات متحده از محل تولید ناخالص ملی از ۰/۱۴ به ۰/۷ افزایش یافته است. ساچز این را کمک یا صدقه نمی‌داند بلکه سرمایه‌گذاری برای توسعه اقتصاد جهانی به منظور افزایش امنیت تمام کشورها می‌باشد. وی در طرح خود به این نکته اشاره می‌کند که باید آموزش گسترده‌ای در مورد اقتصاد جهانی و اینکه بایستی بجای مبارزه با جهانی شدن آن را بپذیریم و نیز اشاره به این

موضوع دارد که چرا مؤسسات بین‌المللی از جمله سازمان ملل، صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در خصوص جهانی شدن نقش مهم و فعالی را ایفا می‌کنند و اینکه چرا در میان کشورهای ثروتمند نیز فقر دیده می‌شود.

علیرغم آمار تکان دهنده در مورد فقر در جهان، کتاب «پایان فقر» کتابی امیدوار کننده است، نویسنده کتاب خود را براساس اطلاعات و تجربیاتش به‌عنوان مشاور اقتصادی سازمان ملل و چندین کشور، به رشته تحریر درآورده است.

Guide to Calculating Time Value of Money / by Speros Margetis , London:
South-Western College Pub; 1 edition , 2006. 32 pages.

ISBN: 0324317670

راهنمای محاسبه ارزش زمانی پول

بسیاری از دانشجویان رشته اقتصاد که در مورد پول و بانکداری مطالعه می‌کنند، بر این باور هستند که انواع اقتصاد کلان قابل فهم است، گرچه در مورد مفاهیم ارزش زمانی پول با یکدیگر تفاهم ندارند. کتاب فوق بدین منظور نوشته شده تا اساتید علم اقتصاد و سرمایه‌گذاری را در یک سطح مساوی مقایسه نموده تا دانشجویان هر دو گروه با اصول واقعی اقتصاد کلان آشنا شوند. همچنین به اساتید این امکان را می‌دهد تا تفاوت‌های بنیادین و اساسی را در کلاس خود مطرح کنند.

The Exhaustion of the Dollar: Its Implications for Global Prosperity / by
H. Peter Gray , London: Palgrave Macmillan, 2006. 232 pages.

ISBN: 1403999554

استفاده بی‌رویه از دلار: تاثیرات آن بر رونق جهانی

دلار آمریکا بیش از پنجاه سال است که به عنوان ارزی کلیدی در اقتصاد بین‌الملل و سیستم‌های مالی ایفای نقش می‌کند. کتاب فوق نقصانهای ارز جاری ایالات متحده در طول

بیست سال اخیر را که توانایی دلار را به‌عنوان یک ارز کلیدی کاهش داده مورد بررسی قرار می‌دهد. تأثیرات استفاده بی‌رویه دلار بسیار جدی بوده و بایستی هرچه سریعتر مورد نقد و بررسی قرار گیرد.

The Globalizers: The IMF, The World Bank, And Their Borrowers
(*Cornell Studies in Money*) / by Ngaire Woods , Ithaca, N.Y.: Cornell
University Press, 2006. 272 pages.

ISBN: 0801444241

جهانی‌کنندگان: صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و وام‌گیرندگان آنها (مطالعات کرنل در رابطه با پول)

صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی کشورهای بسیاری را از طریق درخواست از دولتهای آنها برای ایجاد تجارت جهانی، سرمایه‌گذاری و آوردن سرمایه متحد با یکدیگر و وارد دنیای اقتصاد کرده‌اند.

سیاست، قوانین و برنامه‌های آنها به خوبی نشان می‌دهد که چرا آنها جهانی شدن را به‌عنوان راه حلی برای مقابله با چالشهای پیش رو در جهان اقتصاد ارائه داده‌اند.

کتاب فوق سعی دارد تا نظر خوانندگان را به درون این مؤسسات و دولتهایی که با آنها در تعامل می‌باشند جلب نماید. نویسنده براساس مصاحبه‌های خویش در کشورهای متعدد و مؤسسات گوناگون و همچنین مصاحبه با متخصصان رشته اقتصاد، حقوق و سیاست، علت و خواسته آنان برای جهانی شدن بیان می‌کند.

این نویسنده پس از توصیف مهمترین مناقشاتی که بین برنامه‌ریزان آمریکایی و متحدین آنها در تأسیس این دو نهاد در سال ۱۹۴۴ در برتون وودز صورت گرفته است، به تحلیل ماموریت این دو نهاد طی ۲۵ سال اخیر اشاره می‌کند.

Archive of SID

نمایه فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی

راهنمای استفاده کنندگان

فهرست حاضر، نمایه دوره پنج‌ساله (شماره‌های یک تا ۱۹) فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی می‌باشد که از سه طریق عنوان، موضوع، نام قابل جستجو است. بخش عنوان به ترتیب الفبایی قابل بازیابی است، اما در بخشهای موضوع و نام، اعداد سمت چپ هر مدخل، شماره بازیابی مقاله- یا مقالات- در بخش عنوان می‌باشد. در بخش موضوع، موضوعات اصلی پررنگ‌تر و موضوعات فرعی کم‌رنگ و با تورفتگی آورده شده تا جستجو سریعتر و آسانتر باشد.

- کوتاه‌نوشت داخل پرانتز بعد از شناسه‌ها شمار را به آنچه مورد نظر می‌باشد راهنمایی می‌کند.
- بعد از کوتاه‌نوشت، نام نویسنده و اعداد بعد از آن به ترتیب نماینده دوره و شماره فصلنامه، و آخرین عدد صفحه شمار می‌باشد.
- هنگام جستجوی موضوعی به ارجاعات (نگاه کنید) و (نیز نگاه کنید) توجه فرمایید.

(کوتاه‌نوشت)

(م. ق) مقاله (س. خ) سخنرانی

نمایه عنوان

(آ)

۱. آثار مالیات بر نقل و انتقال سهام در بازار اوراق بهادار تهران (م.ق) / محمد تقی ضیایی بیگدلی ؛ سال چهارم (۲) ، تابستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۲۷
۲. آزادسازی خدمات در کشورهای در حال توسعه (م.ق) / شکوه سادات سیدعلی اکبر ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۱۴۳
۳. آزمون الگوی رشد درونزا برای اقتصاد ایران بر اساس رهیافت VAR (م.ق) / تیمور محمدی ، محمدرضا سلمانی ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۶۹
۴. آزمون تجربی اثر قانون حداقل دستمزد بر اشتغال گروه های جمعیتی جوان در اقتصاد ایران (م.ق) / جمشید پژویان ، علیرضا امینی ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ، ص. ۵۷
۵. آزمون روندآشوبی در بازده سهام بازار اوراق بهادار تهران (م.ق) / امیربهداد سلامی ؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱ ، ص. ۳۵
۶. آزمون نظریه رشد نئوکلاسیک: برداشت Panel Data (م.ق) / نازی محمدزاده اصل ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۷۳
۷. آزمون و تحلیل اثر هزینه های دولت بر درآمد ملی : رویکرد نئوکلاسیک (م.ق) / سید جواد پورمقیم ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۷۵
۸. آسیای میانه گمانه هایی برای برپایی یک رازمان (نظام) اقتصادی (م.ق) / ناصر فرشادگر ؛ سال چهارم (۲) ، تابستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۷۵
۹. آناتومی تقاضا برای خودرو (م.ق) / منوچهر عسگری ؛ سال چهارم (۳) ، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۵۵
۱۰. آیا چرخه های اقتصادی در ایران متقارند؟ (م.ق) / فاطمه نظیفی ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۱۳۵
۱۱. آیا هدف گذاری تورم در کشورهای در حال توسعه عملی است؟ (م.ق) / ترجمه: محمدتقی ضیایی بیگدلی ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ، ص. ۷۵

(الف)

۱۲. اثرات اعتبارات بانک کشاورزی بر متغیرهای کلان بخش کشاورزی (م.ق) / شهریار نصابیان ، احمد خلیج ؛ سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۳۷
۱۳. اثرات بلندمدت آزادسازی تجارت بر ساختار بودجه دولت روش کنترل بهینه (م.ق) / مصطفی رجبی ؛ سال پنجم (۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۳۱

۱۴. اثرات تغییر نرخ ارز بازار آزاد و جریان نقد آتی بر ارزش سهام شرکتهای سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار (م.ق) / مهدی تقوی ، شاعر بیابانی ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۳ .
۱۵. اثرات سیاست پولی بر سرمایه گذاری و اشتغال (م.ق) / شمس الله شیرین بخش ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۲۶۳ .
۱۶. اثرات سیاست های پولی و مالی بر بخش صنعت در ۲۵ سال گذشته (م.ق) / فریبا فهیم یحیایی ، نعمت فلیجی ؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۱۹۹ .
۱۷. اثرات سیاست های کلان اقتصادی در تجهیز منافع داخلی برای سرمایه گذاری در ایران (م.ق) / محمدرضا سعدی ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۲۳۵ .
۱۸. اثرات کنترل عمومی قیمتها در اقتصاد ایران در طول جنگ تحمیلی (م.ق) / محمد حسین حسینی صدرآبادی ؛ سال پنجم (۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۳۹ .
۱۹. اثر تسهیلات اعطایی بانک ها بر رشد ارزش افزوده بخش صنعت در ایران (م.ق) / رویا سیفی پور ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۴۳ .
۲۰. اثر کسری بودجه و نرخ ارز بر کسری حساب جاری تراز پرداختهای خارجی ایران (م.ق) / شهزاد برومند ، آزادمهر کهرام ؛ سال پنجم (۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۱۳ .
۲۱. اثر متغیرهای کلان اقتصادی بر صادرات غیر نفتی در اقتصاد ایران (م.ق) / مهدی تقوی ، سینا نعمتی ؛ سال چهارم (۳) ، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۷۱ .
۲۲. اثر نرخ سود تسهیلات بانکی بر سرمایه گذاری در اقتصاد ایران (م.ق) / محمود ختایی ، رویا سیفی پور ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۲۱۷ .
۲۳. ارائه یک مدل تعادل عمومی برای بررسی آثار مخارج دولت بر تولید ، اشتغال و درآمد خانوارها (م.ق) / الیاس نادران ، معصومه فولادی ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۴۵ .
۲۴. ارزیابی آثار توسعه نظام مالی بر تشکیل سرمایه و رشد اقتصادی (م.ق) / فرشاد هیبتی ، نازی محمد زاده اصل ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۹۷ .
۲۵. ارزیابی عملکرد بانکها از طرح تا عمل (م.ق) / فرهاد ریاضت ؛ سال دوم (۲) ، تابستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۳۵ .
۲۶. ارزیابی کارآیی شرکتهای سرمایه گذاری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به کمک مدل های محک زنی ریاضی تحلیل پوششی داده ها (م.ق) / هاشم نیکومرام ، نسربین قائی ، محمدرضا علیرضایی ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۷۷ .
۲۷. ارباب انتخاب نمونه در مدل های سطح زندگی (م.ق) / عباس عرب مازار ، سید مرتضی حسینی نژاد ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۸۱ .
۲۸. اقتصاد بحرانهای پولی (م.ق) / نویسنده: پائولو پزنتی و سدريک تایل ؛ ترجمه: مهدی تقوی ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۶۳ .
۲۹. اقتصاد زیرزمینی و تاثیر آن بر اقتصاد ملی (م.ق) / علی اصغر اسفندیاری ، آرش جمال منش ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۱۳ .
۳۰. الگوی پولی تعیین نرخ ارز در اقتصاد تورمی ایران (م.ق) / محبوبه مدنی اصفهانی ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۲۳۳ .

۳۱. انحراف نرخ ارز واقعی و رشد اقتصادی در اقتصاد ایران (م.ق) / حمیدرضا حلافی ، علیرضا اقبالی ، ریحانه گسگری ؛ سال چهارم (۳) ، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۱۶۷
۳۲. انتخاب میان مدلها خطی و خطی لگاریتمی با اتکاء به روشهای اقتصادسنجی (بررسی موردی منحنی انگل) (م.ق) / محمدرضا منجذب ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ؛ ص. ۱۲۱
۳۳. اندازه گیری تاثیر عوامل موثر بر حق بیمه کل و تعیین ظرفیت بالقوه بیمه ای کشور (م.ق) / خسرو منطقی ، عباس کلانتری ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۱۱۵
۳۴. ایران: تلاشی طولانی برای الحاق به سازمان تجارت جهانی(م.ق)/مرتضی شیروودی ؛ سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۱۸۷
۳۵. ایران در آستانه هزاره سوم (م.ق) / مهدی تقوی ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ، ص. ۱۱
- (ب)
۳۶. برآورد تقاضای سیمان در ایران با تاکید بر مدل های پیش بینی سری زمانی (م.ق) / فرشاد هیبتي ، اکرم فرزین ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۸۱ .
۳۷. برآورد ظرفیت مالیاتی استان مازندران (م.ق) / محمدرضا منجذب ، پارسا سلیمانی ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۱۳۹ .
۳۸. بحران بیکاری در اقتصاد ایران (م.ق) / سیداحمد غروی نخجوانی ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۱۷۱
۳۹. بررسی اثر سیاستهای مالی بر مصرف و اشتغال در اقتصاد ایران (م.ق) / مهدی تقوی ، ابراهیم رضایی ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۰۹ .
۴۰. بررسی اثرات اقتصادی یارانه بنزین بر رشد اقتصادی در ایران : یک تحلیل تجربی (۱۳۸۱ - ۱۳۵۰) (م.ق) / احمد جعفری صمیمی ، ابوالقاسم اثنی عشری ، یوسف محنت فر ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۱ .
۴۱. بررسی اثرات تورم بر کسری بودجه از لحاظ درآمد و مخارج دولت در اقتصاد ایران (م.ق) / محمد تقی ضیایی بیگدلی ، نصرالله مقصودی ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۸۱ .
۴۲. بررسی ارتباط تقاضای پول با عوامل موثر بر آن : رهیافت آزمون کرانه ها (م.ق) / شمس الله شیرین بخش ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۱۳۳ .
۴۳. بررسی ارتباط میان کسری حساب جاری با رابطه مبادله در اقتصاد ایران (م.ق) / مهدی تقوی ، آزادمهر کهرام ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۱۶۳ .
۴۴. بررسی استقرار مالیات بر ارزش افزوده در ایران در نطبیقی بین المللی (م.ق) / علی طیب نیا ، محسن یزدان پناه ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۲۱۳ .
۴۵. بررسی تاثیر مخارج دولت و مالیاتها بر رشد اقتصادی کشورهای عضو اوپک (م.ق) / فتح الله تازی ، رسول ستاری ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۱۵۳ .
۴۶. بررسی تبعات اقتصادی مالیات بر ارزش افزوده در اقتصاد ایران (س) / جمشید پژویان ؛ سال اول (۱) ، تابستان ۱۳۸۰ ، ص. ۲۵ .

۴۷. بررسی تطبیقی اثرات پیشرفت فنی بر روی بهره‌وری عوامل تولید در بخشهای صنعت و کشاورزی (بررسی موردی: ایران) (م.ق) / صفی‌الله بخشعلی ، احمد مجتهد ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۱۱
۴۸. بررسی جایگاه صنایع فلزات اساسی و معادن وابسته در اقتصاد ملی و تحول آن در برنامه چهارم (۱۳۸۴ - ۱۳۸۸) بر اساس تکنیک داده - ستانده (م.ق) / بهروز هادی زنور ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۳۳
۴۹. بررسی رابطه بلند مدت بین رشد اقتصادی و توزیع درآمد در ایران (م.ق) / محمد حسین مهدولی عادل ، علی رنجبرکی ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۱۱۳
۵۰. بررسی رابطه میان مخارج دولتی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی (مطالعه موردی ایران) (م.ق) / علیرضا اقبالی ، حمیدرضا حلافی ، ریحانه گسگری ؛ سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۱۳۷
۵۱. بررسی عدم تقارن تابع تقاضای نفت (گروه هفت و اکو) (م.ق) / احسان تقوی نژاد ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۳۷
۵۲. بررسی عوامل موثر بر سطح وصول درآمدهای مالیاتی در سیستم مالیاتی ایران (م.ق) / سید جواد پورمقیم ، معصومه نعمت پور ، میرحسین موسوی ؛ سال پنجم (۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۶۱
۵۳. بررسی عوامل موثر بر سهم هزینه خرید خودرو سواری نو در سبدهزینه‌های خانوار شهری (م.ق) / سید محمد رضا سید نورانی ، مریم جوادی ؛ سال پنجم (۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۲۳۷
۵۴. بررسی عوامل موثر بر صادرات فرش (م.ق) / ندا فرحبخش سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۲۲۳
۵۵. بررسی عوامل موثر بر مالیات توری در اقتصاد ایران (۱۳۸۰ - ۱۳۴۰) (م.ق) / محمد وطن پور ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۵۷
۵۶. بررسی عوامل موثر بر مانده سپرده‌های بانک‌های تجاری با تاکید بر سپرده‌های بانک ملی ایران (م.ق) / النا بابایی ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ، ص. ۱۵۹
۵۷. بررسی کارایی بازار ارز ایران ۱۳۷۸ - ۱۳۷۰ (آزمون شکل ضعیف): مورد: بازار ارز آزاد (م.ق) / امیربهداد سلامی ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۰۳
۵۸. بررسی مالیات بر مصرف در الگوی خانوار (م.ق) / ناریس امین رشتی ؛ سال اول (۱) ، تابستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۲۹
۵۹. بررسی مدل رشد درونزا در اقتصاد ایران (م.ق) / سمن الفتی ، النا بابایی ؛ سال دوم (۲) ، تابستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۶۹
۶۰. بررسی منافع حاصل از جایگزینی گاز فشرده بجای سوخت در بخش حمل و نقل جاده‌ای (م.ق) / عبدالناصر همتی ، حیدر اشرفی ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۱۵
۶۱. بررسی نحوه پیدایش تغییر در سبد ارزی ، جهت کاهش ریسک ذخیره ارزی در قبال حوادث اخیر سیاسی (م.ق) / سیدجعفر سجادی ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۲۹
۶۲. بررسی نقش سرمایه‌گذاری خارجی در انتقال مدیریت و فناوری پیشرفته جهت تامین اهداف صادراتی برنامه سوم (م.ق) / محمدعلی خطیب ؛ سال دوم (۴) ، زمستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۴۵
۶۳. بررسی نقش کارآفرینی در ایجاد فرصتهای اقتصادی (م.ق) / جعفر هزار جریبی ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۲۳۷

۶۴. بررسی و تحلیل نظام برنامه ریزی نیروی انسانی در سیستم بانکی کشور (م.ق) / سیدجلیل لاجوردی ؛
سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۲۰۷
۶۵. بررسی وضعیت ژئوپلیتیک ایران در زمینه اقتصاد نفت و گاز (م.ق) / رضا اکبریان ؛ سال سوم (۴ و ۳)
، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۰۹ .

(پ)

۶۶. پولشویی، روشها و تاثیرات آن در ایران و جهان (م.ق) / هاله اردبیلی ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و
زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۷۷ .

(ت)

۶۷. تاثیر برنامه چهارم (۵۱-۱۳۴۷) نظام قدیم بر وضعیت اشتغال: پندی از گذشته (م.ق) / علی اصغر
اسفندیاری ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۶۹
۶۸. تاثیر سیاستهای عرضه پول بر سرمایه گذاری در بخش های اصلی اقتصاد ایران (م.ق) / سید احمد
غروی نخجوانی ؛ سال دوم (۴) ، زمستان ۱۳۸۱ ، ص. ۶۷ .
۶۹. تاثیر صادرات بر رشد اقتصادی ایران با تاکید بر صادرات خدمات فنی و مهندسی (م.ق) / حمید
توفیقی ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۴۹
۷۰. تاثیر عرضه اوراق مشارکت بر متغیرهای اصلی اقتصاد کلان (م.ق) / کتایون جلالیان ؛ سال چهارم (۳)
، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۱۲۱ .
۷۱. تاثیر متغیرهای کلان اقتصادی بر بازده سهام شرکتهای سرمایه گذاری پذیرفته شده در بورس اوراق
بهادار تهران (م.ق) / فریدون رهنما رودپشتی ، فرشید سیم بر ، صدیقه طوطیان ؛ سال پنجم (۲) ،
تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۲۰۹ .
۷۲. تاثیر نوسانات قیمت نفت بر تولید بخش کشاورزی ایران (بیماری هلندی) (م.ق) / فاطمه پاسبان ؛
سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۱۱۷
۷۳. تاریخچه پول کاغذی از قدیم تا یورو (م.ق) / ترجمه: محمد ضیایی بیگدلی ؛ سال اول (۳) ، زمستان
۱۳۸۰ ، ص. ۱۹۵
۷۴. تازه های کتاب در مورد اقتصاد (م.ک) / محمد آبیلی ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص.
۲۸۱ و سال چهارم (۲) ، تابستان ۱۳۸۳ ، ص ۲۲۹ و سال چهارم (۳) ، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۱۸۹ و
سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۲۳۹ و سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص ۲۴۳ و سال پنجم
(۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص ۲۶۵ و ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۲۳۷ ؛ سال پنجم (۴) ،
زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۲۷۵ .
۷۵. تبیین و ارائه الگوی مناسب بازاریابی خدمات به منظور افزایش کارایی سازمان امور مالیاتی کشور
(م.ق) / آنژلا عاملی ؛ سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۵۷
۷۶. تثبیت ، تقویت یا تضعیف ریال: موضوعی همواره قابل بحث (م.ق) / محمود ختائی ؛ سال اول (۳) ،
زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۱۷

۷۷. تحلیل اثر متغیرهای کلان اقتصادی بر درآمدهای مالیاتی با استفاده از تکنیک هم انباشتگی (م.ق) / احمد خداوردی؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۱۴۹
۷۸. تحلیل متغیرهای اثرگذار بر رشد اقتصادی (م.ق) / هاشم نیکومرام؛ سال سوم (۴ و ۳)، پاییز و زمستان ۱۳۸۲، ص. ۲۵۵.
۷۹. تحلیل های پویای تابع تقاضای واردات (م.ق) / ندا فرحبخش، آزاده محرابیان؛ سال اول (۲)، پاییز ۱۳۸۰، ص. ۲۹.
۸۰. تحلیلی نظری در مورد نظام قیمت‌ها (م.ق) / عباس شاکری؛ سال پنجم (۲)، تابستان ۱۳۸۴، ص. ۱۱.
۸۱. تخمین تابع سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشورهای منتخب اسلامی (م.ق) / لطفعلی عاقلی کهنه شهری؛ سال پنجم (۲)، تابستان ۱۳۸۴، ص. ۱۸۹.
۸۲. تدوین سیاست بهینه تجارت خارجی ایران (صادرات) برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی (م.ق) / محمد تقی رضویان، معصومه بهاری جوان، رضا آذری محبی؛ سال سوم (۱)، بهار ۱۳۸۲، ص. ۱۳.
۸۳. تعادل عمومی (م.ق) / الهام میرتهامی؛ سال دوم (۱)، بهار ۱۳۸۱، ص. ۲۵۵.
۸۴. تعیین کارایی اقتصادی واحدهای تولید کننده کشاورزی (مورد گندم) (م.ق) / شمس اله شیرین بخش، شهریار نصابیان؛ سال سوم (۴ و ۳)، پاییز و زمستان ۱۳۸۲، ص. ۸۹.
۸۵. تغییر ارزشها و فراگرد توسعه (م.ق) / هاله اردبیلی؛ سال اول (۲)، پاییز ۱۳۸۰، ص. ۱۸۵.
۸۶. تغییرات ساختاری در اقتصاد جهان (م.ق) / شکوه السادات سید علی اکبر؛ سال سوم (۲)، تابستان ۱۳۸۲، ص. ۱۳۱.
۸۷. تقلب و کلاهبرداری در پرداخت مالیات بر ارزش افزوده (مورد آفریقای جنوبی) (م.ق) / ترجمه: الهام میرتهامی؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۷۳.
۸۸. تورم رکودی در اقتصاد ایران (م.ق) / مهدی تقوی و سید احمد غروی نخجوانی؛ سال سوم (۲)، تابستان ۱۳۸۲، ص. ۱۳.
۸۹. تورم: راه حل دو درصدی (م.ق) / نویسنده: میلتون مارکوز؛ غلامرضا احمدی؛ سال اول (۲)، پاییز ۱۳۸۰؛ ص. ۱۱۱.
۹۰. توسعه فناوری در کشورهای در حال توسعه (م.ق) / سید محسن معصوم زاده؛ سال دوم (۴)، زمستان ۱۳۸۱، ص. ۱۲۵.
۹۱. توسعه مالی و رشد اقتصادی در ایران (م.ق) / فاطمه نظیفی؛ سال چهارم (۳)، پاییز ۱۳۸۳، ص. ۹۷.
- (ج)
۹۲. جایگاه مالیات بر ارزش افزوده در تحول نظام مالیاتی کشور (س) / علی اکبر عرب مازار؛ تهیه و تنظیم: النابابی؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۱۷.
۹۳. جهانی شدن، تمدن و شهرنشینی (م.ق) / محمدتقی رضویان؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱، ص. ۱۹۵.
۹۴. جهانی شدن و چالش های پیش رو (م.ق) / مهدی تقوی؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱، ص. ۱۳.

(چ)

۹۵. چالش های اساسی در روش شناسی اقتصاد در پایان قرن بیستم (م.ق) / فریبرز رئیس دانا ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ، ص. ۸۳

(ح)

۹۶. حساسیت بازار سهام نسبت به نوسانات مالی و پولی (م.ق) / آزاده محرابیان ؛ سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۱۶۹
۹۷. حساسیت سرمایه گذاری در واکنش به نرخ سود بانکی (م.ق) / جمشید پژویان ، عبدالله دوانی ؛ سال چهارم (۳) ، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۱۳

(د)

۹۸. دستگاہهای اجرایی و نقش آن در توسعه تحقیقات با نگاهی به وزارت اموراتصادی و دارایی (م.ق) / محمدتقی ضیایی بیگدلی ؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱ ، ص. ۷۵

(ر)

۹۹. رابطه علیت بین هزینه های جاری دولت و درآمدهای مالیاتی طی سالهای ۱۳۸۲ - ۱۳۵۰ در ایران (م.ق) / علی اکبر چهارمحالی ، محمد خدایی ؛ سال چهارم (۳) ، پاییز ۱۳۸۳ ، ص. ۱۴۹
۱۰۰. راهبرد مناسب بیمه محصولات کشاورزی مطالعه موردی محصولات استراتژیک (م.ق) / شهریار نصابیان ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۱۰۱
۱۰۱. راهکارهای جذب سرمایه گذاری خارجی با تاکید بر مولفه های موثر اقتصادی و سیاسی (م.ق) / ملوک پرتوی شفق ؛ سال چهارم (۲) ، تابستان ۱۳۸۳ ، ص. ۸۹
۱۰۲. رتبه بندی صنایع کشور با توجه به ظرفیت تجارت خارجی هر صنعت (م.ق) / فریبرز رئیس دانا و معصومه بهاری جوان و رضا آذری محبی ؛ سال سوم (۲) ، تابستان ۱۳۸۲ ، ص. ۷۱
۱۰۳. روابط مالی درون دولتی و عملکرد اقتصادی (م.ق) / نویسنده: ود.جی گاندی ؛ ترجمه: الهام میرتهاهی ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ، ص. ۴۳
۱۰۴. روش پولی جهت تعدیل تراز پرداختهای خارجی کشورهای در حال توسعه ، با تاکید بر ایران (م.ق) / علی کاوند ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۷۱
۱۰۵. روشی برای طبقه بندی خانوارهای شهری ایران بر اساس مولفه های اقتصادی و اجتماعی خانوار (م.ق) / جمشید پژوهان ، سید علی اکبر خسروی نژاد ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۵۳

(س)

۱۰۶. سازمان تجارت جهانی و الزامات آن بر اقتصاد ایران (م.ق) / رضا اکبریان ؛ سال دوم (۴) ، زمستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۶۵ .
۱۰۷. سرمایه گذاری در شرایط نااطمینانی (مطالعه موردی اقتصاد ایران) (م.ق) / جمشید داروغه ، تیمور محمدی ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۴۹ .
۱۰۸. سیاست تثبیت نرخ ارز در کشورهای در حال توسعه (م.ق) / نویسنده: ریمون مورنو ؛ ترجمه: الهام میرتهامی ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۷۹ .
۱۰۹. سیاست تعدیل اقتصادی در کشورهای در حال توسعه ؛ چگونگی اشاعه ، آثار و پیامدها (م.ق) / سید حامد وارث ؛ سال چهارم (۱) ، بهار ۱۳۸۳ ، ص. ۹۳ .
۱۱۰. سیاست گذاری صنعتی منطقه ای ، از طریق شناخت توانمندی ها: مطالعه موردی - استان فارس (م.ق) / فتح الله تازی ، فرانک جلیلیان ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۲۰۱ .
۱۱۱. سیستم های مختلف نرخ ارز در فرایند مسائل مالی و توسعه (م.ق) / نویسنده: استنلی فیشر ؛ ترجمه: ندا فرحبخش ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۲۱۷ .

(ش)

۱۱۲. شکل گیری مجدد اوپک در نقش نهادی نیرومند (م.ق) / ناصر فرشادگهر ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۶۷ .
۱۱۳. شناخت جنبه های مختلف اثربخشی مالیات در اقتصاد ایران (م.ق) / آذرخش صبری بقایی ، نازی محمدزاده اصل ؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۱۷۳ .
۱۱۴. شناسایی و اندازه گیری نسبت های مالی و متغیرهای اقتصادی بنیادی موثر بر سلامت و ثبات نظام بانکی در ایران (م.ق) / علی ثقفی ، ولی الله سیف ؛ سال پنجم (۲) ، تابستان ۱۳۸۴ ، ص. ۶۵ .

(ص)

۱۱۵. صنعت زدایی و عوامل موثر بر آن (م.ق) / مریم خلیلی عراقی ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۹۹ .

(ظ)

۱۱۶. ظهور اندیشه ها ، مکاتب فکری و نظریه های اقتصادی جدید در دوران انقلاب صنعتی (۱۸۵۰-۱۷۵۰) (م.ق) / فریدون تفضلی ؛ سال چهارم (۲) ، تابستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۳۰ .

(ط)

۱۱۷. طراحی مدل پیش بینی قیمت سهام شرکت های سرمایه گذاری با استفاده از شبکه های عصبی مصنوعی (تحقیق موردی: شرکت سرمایه گذاری البرز) (م.ق) / غلامحسین مهدوی ، محمدرضا بهمنش ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۲۱۱ .

(ع)

۱۱۸. عضویت ایران در اوپک: بودن یا نبودن (م.ق) / شهرزاد برومند جزئی؛ سال سوم (۴ و ۳)، پاییز و زمستان ۱۳۸۲، ص. ۳۹.
۱۱۹. عملکرد بخشهای مختلف اقتصاد ایران در تولید اشتغال (م.ق) / محمدتقی رضویان؛ سال چهارم (۱)، بهار ۱۳۸۳، ص. ۱۳.
۱۲۰. عوامل موثر بر توسعه مالی در نظام بانکداری ایران (م.ق) / حسین حشمتی مولایی؛ سال چهارم (۲)، تابستان ۱۳۸۳، ص. ۵۵.
۱۲۱. عوامل موثر بر رشد اقتصاد ایران (م.ق) / فرهاد دژپسند؛ سال پنجم (۳)، پاییز ۱۳۸۴، ص. ۱۳.
۱۲۲. عوامل موثر بر کسری بودجه در ایران (م.ق) / ندا فرحبخش، آزاده محرابیان؛ سال سوم (۱)، بهار ۱۳۸۲، ص. ۱۵۷.
۱۲۳. عوامل موثر بر نرخ ارز واقعی در ایران (رهیافت خودرگرسیون برداری) (م.ق) / محمد صباغ کرمانی، وحید شقاقی شهری؛ سال پنجم (۱)، بهار ۱۳۸۴، ص. ۳۷.

(ک)

۱۲۴. کارائی اجرای مالیات بر ارزش افزوده (مطالعه تطبیقی کشورهای در حال گذار اروپای شرقی و مرکزی) (م.ق) / ترجمه الله محمد آقایی، شهرزاد خوانساری؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۹۱.
۱۲۵. کاوشی در بهره وری بانکی و روند آن در ایران (م.ق) / حسین حشمتی مولایی؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱، ص. ۹۵.
۱۲۶. کاهش اخلاص غیرخطی در شاخص قیمت بازار اوراق بهادار تهران (م.ق) / امیربهداد سلامی، یوسف لطفی؛ سال سوم (۴ و ۳)، پاییز و زمستان ۱۳۸۲، ص. ۱۹۹.

(ل)

۱۲۷. لزوم اصلاحات مالی در بانکداری اسلامی (م.ق) / حسین حشمتی مولایی؛ سال اول (۳)، زمستان ۱۳۸۰، ص. ۱۳.

(م)

۱۲۸. مالیات بر ارزش افزوده، روشها و آثار (س) / الیاس نادران؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۵۷.
۱۲۹. مالیات بر ارزش افزوده انتقال مالیات از درآمد به مصرف (س) / حسین نمازی؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۱۱.
۱۳۰. مالیات بر ارزش افزوده در کشور ترکیه (س) / رویا طباطبایی یزدی؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۳۵.
۱۳۱. مالیات بر ارزش افزوده و چالش تورم (س) / داود دانش جعفری؛ سال اول (۱)، تابستان ۱۳۸۰، ص. ۴۷.

۱۳۲. مبانی نظری مالیات بر ارزش افزوده و مزایای آن در راستای اصلاح نظام مالیاتی (م.ق) / الله محمد آقایی ، اکبر کمیجانی ؛ سال اول (۲) ، پاییز ۱۳۸۰ ؛ ص. ۱۳۵
۱۳۳. محاسبه شاخص های قیمت در صنعت بیمه و تخمین دو مدل (م.ق) / محمدرضا منجذب ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۱۶۵
۱۳۴. مدل تعادل عمومی کاربردی ایران (م.ق) / منوچهر عسگری ؛ سال چهارم (۴) ، زمستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۱
۱۳۵. مدل سازی تغییرات استراتژیک در صنعت بانکداری (م.ق) / علی دیواندری ؛ سال پنجم (۴) ، زمستان ۱۳۸۴ ، ص. ۱۴۷
۱۳۶. مدیریت ریسک اعتباری با به کارگیری مدل های تصمیم گیری (م.ق) / مریم خلیلی عراقی ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۱۸۳
۱۳۷. مروری بر چالش های اقتصادی موجود در بخش نفت (م.ق) / کامبیز پیکارجو ؛ سال سوم (۴ و ۳) ، پاییز و زمستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۳۱
۱۳۸. مروری بر روش شبیه سازی مونت کارلو (م.ق) / امیربهداد سلامی ؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۱۱۷
۱۳۹. مروری بر سیاست خصوصی سازی و بررسی عملکرد آنها در فاصله سال های ۱۳۸۰ - ۱۳۶۸ در کشور (م.ق) / غلامرضا صفارزاده پاریزی ؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۱۵
۱۴۰. مروری بر قانون تجمیع عوارض و روند اجرایی آن (م.ق) / معصومه عابدی ؛ الهام میرتهامی ؛ منیره پرستاری ؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۲۱۷
۱۴۱. مزیت نسبی صنایع غذایی و صنایع پوشاک ایران (م.ق) / محمدرضا منجذب ؛ سال دوم (۴) ، زمستان ۱۳۸۱ ، ص. ۹۵
۱۴۲. مشکلات و تنگناهای بازار سرمایه در ایران (م.ق) / سیدابراهیم عنایت ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۳۹
۱۴۳. مفهوم جهانی شدن اقتصاد فرایندی قابل تحلیل (م.ق) / زهرا رزمی ؛ سال چهارم (۲) ، تابستان ۱۳۸۳ ، ص. ۱۹۷
۱۴۴. موانع اشتغال پایدار و راهکارها (م.ق) / محمد تقی ضیایی بیگدلی ؛ سال سوم (۲) ، تابستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۱۳

(ن)

۱۴۵. نقش اطلاع رسانی و تبلیغات در شناسایی صحیح بیمه مسئولیت مدنی برای بیمه گذاران (به ویژه در بخش اختیاری) (م.ق) / آنژلا عاملی ؛ سال سوم (۲) ، تابستان ۱۳۸۲ ، ص. ۱۶۱
۱۴۶. نقش اعتبارات پرداختی سیستم بانکی و بودجه دولت در تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی (م.ق) / فتح الله تار ، مجید اسماعیل نژاد ؛ سال پنجم (۳) ، پاییز ۱۳۸۴ ، ص. ۱۹۳
۱۴۷. نقش اعمال مدیریت موثر بازاریابی بانکها در جذب و حفظ مشتری (م.ق) / فریده حق شناس کاشانی ؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۷۱
۱۴۸. نقش درآمدهای نفتی در تامین منابع سرمایه گذاری ایران (م.ق) / سید احمد غروی نخجوانی ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۲۳۷

۱۴۹. نقش درآمدهای نفتی در رشد بخش کشاورزی ایران (م.ق) / مسعود باباجانی ، سیدجعفر سجادی ، کیانا پهلوانی ؛ سال دوم (۳) ، پاییز ۱۳۸۱ ، ص. ۱۲۵
۱۵۰. نقش و جایگاه بیمه حمل و نقل کالا در اقتصاد ایران (م.ق) / فرهاد طهماسبی بلداجی؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۱۳۹ .
۱۵۱. نگاهی به دومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری کشور در هفته پژوهش (م.ق) / محمدرضا رضایی طاری ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۲۴۱

(و)

۱۵۲. واکنش بازار سرمایه نسبت به متغیرهای کلان اقتصادی (م.ق) / مهدی تقوی ، امیر محمدزاده ؛ سال دوم (۴) ، زمستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۳ .
۱۵۳. وضعیت اجرای مالیات بر ارزش افزوده در کشور نپال (م.ق) / ترجمه : شکوه سادات سیدعلی اکبر ؛ سال اول (۱) ، تابستان ۱۳۸۰ ، ص. ۱۰۹
۱۵۴. وضعیت موافقتنامه عمومی تجارت خدمات و مشکلات پذیرش آن از سوی ایران (م.ق) / محبوبه مدنی اصفهانی ؛ سال سوم (۱) ، بهار ۱۳۸۲ ، ص. ۹۹
۱۵۵. ویژگیهای نظامهای ارزی : رویکرد سنتی و جدید (م.ق) / کاظم یآوری ؛ سال پنجم (۱) ، بهار ۱۳۸۴ ، ص. ۱۰۱

(هـ)

۱۵۶. همایش بین المللی مالکیت فکری و تجارت الکترونیکی (م.ق) / آنژلا عاملی ؛ سال اول (۳) ، زمستان ۱۳۸۰ ، ص. ۲۲۹

(ی)

۱۵۷. یادى از یک استاد ایران دوست: به مناسبت دهمین سال در گذشتت پروفیسور آندره پیاتیه (م.ق) / خسرو اسدی ؛ سال دوم (۲) تابستان ۱۳۸۱ ، ص. ۱۸۵ .
۱۵۸. یارانه ها و خطاهای نوع اول و دوم (م.ق) / جمشید پژویان ، ناریس امین رشتی ؛ سال دوم (۱) ، بهار ۱۳۸۱ ، ص. ۱۳ .